

Gjenvinning av landbruksplast

Landbruket er svært gode på resirkulering av landbruksplast. Ifølge SSB er oppslutningen på resirkulert avfall fra husholdninger i 2019 på 40%. Næringslivet er noe bedre med rundt 50-60% resirkulering, mens resirkulering av plast i landbruket ligger opp imot 90% i 2020 ifølge Grønt Punkt. En omfattende kartlegging viser likevel at 70% av makroplast funnet i elver er rundballeplast. Det ønskes derfor her å belyse de gode løsningene bonden kan gjøre for å redusere mengden plast som forsvinner på avveie.

Lagring av rundballeplast

For at platen ikke skal samle opp mer sand og jord er det lurt å ha en fast lagringsplass før platen leveres. Dette kan gjøres ved å ha en kontainer stående hele året som fylles fortløpende, eller å mellomlagre platen på et annet vindsikkert sted frem til henting/levering. Om mengden plast er mindre, kan 1000 L vedsekker på pall eller syrekontainer også brukes.

Lagring av rundballenett

Rundballenett og rundballeplast observeres rett som det er i trær og ellers i naturen, der fugler og andre dyr kan bli hengende fast. Rundballenett kan holdes adskilt fra annen plast i vanlige søplestativer med avfallssekker.

Lagringsplass for rundballer

Bitene av rundballeplast har en tendens til å sitte igjen i bakken når telen i bakken går. For å hindre at disse bitene flyr av gårde med vinden er det viktig med en opprydningsrunde rundt lagrings- og håndteringsplassen til rundballene. Flagrende plast på rundballene vil også med tid slites av og blåse vekk. Disse kan festes. Oppbevaring langs elvekanten bør unngås, da flom kan dra med gjensittende plastbiter, men også hele baller.

Forglemte rundballer

Av mange ulike årsaker blir rundballer liggende på lagringsplass ubrukt. Disse råtner langsomt før platen blir liggende igjen og deretter blåser vekk. Disse må fjernes.

Bilde 1: Kontainer med sortert rundballeplast

Bilde 2: Rundballeplast i bakken

Bilde 3: Rundballer med plast i forråtnelse.

Hvor kan plasten leveres?

Landbruksplasten kan leveres gratis på gjenvinningsstasjoner som har avtale med [Grønt Punkt](#). Avtalen om innlevering er basert på at bønder, gartnere og plastimportører betaler miljøvederlag som videre sørger for at alle som bruker plast i landbruket kan levere denne tilbake gratis.

[Ragn Sells](#) ved Gardermoen har Grønt Punkt-avtale, og et godt alternativ er å levere landbruksplast hos dem. Landbruksplast kan ellers leveres hos Ragn Sells i Lørenskog og [Esval Miljøpark](#) i Nes.

Stena Recycling på Frogner og Miljøstasjon Dal Skog (ØRAS) i Ullensaker tar ikke imot landbruksplast.

Bondelagene i Hurdal og tidligere Sørums og Fet kommuner har organisert henting av rundballeplast. Dette er en gratisordning også [Felleskjøpet](#) har begynt med. Kriteriene for henting er at rundballeplasten er risteren og komprimeres med en standardisert emballasje- presse. Henting kan bestilles på Felleskjøpets hjemmeside.

Kriterier for innlevering

Felles for ordningene er at plasten må sorteres etter farge og være fri for jord og stein. Kanner skal være skylt og drypptørre før de leveres til mottak, slik at kjemikalier ikke blandes om de presses og revner. Sortering kreves fordi plasten blir til små granulater som får samme farge som opphavsmateriale. Blandes plast av ulike farger med hvit vil ikke nye hvite produkter kunne lages ut fra gjenvunnet granulat. Plast forurenset med jord og stein nedklassifiseres til restavfall og blir dermed ikke gjenvunnet. Hver gjenvinningsstasjon har en nettside som spesifiserer hva de tar imot og hvordan. Om du er i tvil på hvorvidt stasjonen tar imot avfallet du har, sjekk ut siden deres.

Det oppfordres til samarbeid mellom naboer innad i grenda for tiltak som gjør plasthåndtering lettere. Er tiltaket bærekraftig og gagnar flere bønder i ditt område kan Norges Bondelag og Gjensidige sitt bærekraftsfond søkes om midler.

Litt om plast

Den mest brukte rundballeplasten er lagd av polyetylen (PE) og er **basert på olje**. Bioplast lages også av polyetylen, men er basert på en viss andel **plantebaserte** råvarer fremfor oljebaserte. Begge plasttypene er av samme kvalitet og skal gjenvinnes på samme måte.

Nedbrytbar plast som også brukes i landbruket kan ikke gjenvinnes. Denne plasttypen er lagd for å brytes ned når den er nedgravd lenge i jorda, og vil forringe kvaliteten av annen innlevert plast dersom de blandes. Skal denne kastes sorteres plasten i restavfall, som videre blir sent til forbrenning til energiutnyttelse i form av oppvarming eller strømproduksjon. Det er etter forurensningsloven forbudt å ha opplagsplass eller anlegg for behandling av avfall som kan medføre forurensning eller virke skjæmmende. I tillegg er dette konkretisert i klare lokale forbud mot brenning av flere kommuner på Romerike.

Kort snutt om
hvordan rense
plasten.

